

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXV.

V Celovcu, 29. septembra 1906.

Štev. 39.

 Današnja številka obsega 6 strani.

Strastna politika.

Vprašanje volilne reforme ne pride do miru in ne bode prišlo. Noben organizem se ne da brez kakih posledic poljubno prirezavati, tudi narodni organizem ne. Ud se da mirno odrezati le, če je že popolnoma otrpnel, dokler je v njem kaj življenske moči, javila se bo boleost, in javila se bo — zlasti kadar kedaj pride slabo vreme. Da je pri porazu obmejnih, zlasti koroških Slovencev zelo udeležena S. L. S., ni treba znova praviti svetu.

Liberalna kranjska stranka bi morala biti slepa, če bi v svojem boju zoper S. L. S. ne izkoriščala tega pregreška. In res ga izkorišča, ter javlja svetu neke sklepe, ki jih S. L. S. in zlasti „Slovenec“ pikro čuti. S. L. S. bi lahko vse te sklepe prezirala, ter hodila na Kranjskem po svoji poti naprej, a napadi se obračajo zoper zoper Korošce, in to zato, ker se je zgodila v boju za volilno reformo nas uničujoča taktična napaka, ki jo liberalci izkoriščajo. Zdaj se Korošce navrh še napada — menda zato, ker sploh še eksistirajo. „Slovenec“ piše:

„Reševati Korošce je postala v nas prava liberalna obrt. Seve, na Kranjskem s tem ne izvajajo niti psa izza peči, nasprotno, njihova vratolomna in nečloveško neumna opozicija zoper volilno reformo slabi liberalne vrste. Toda priznati moramo, da so dosegli s svojo najnovejšo obrtjo nekaj trenutnega uspeha na slovenski meji. Osebito koroški voditelji in njihovo glasilo so si popolnoma osvojili, argumentacijo naših liberalnih dekadentov in njih taktika gre popolnoma paralelno z nastopanjem Malovrha in dičnega dr. Tavčarja. Toda tudi obmejni Slovenci brez izjeme bodo kmalu spoznali vso sleparijo in prišel bode v dolednem času trenotek, ko se bodo zavedli, da njihova sedanja kampanja ni bila nič drugega, nego „eine Stunde der Täuschung“ — da so bili prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani, in prodani ...“

Na glas se mora povedati, da se Korošci čudijo pisavi „Slovenca“. „Slovenec“ in pisatelj njegovih člankov morata vedeti: Korošci si nismo osvajali liberalnih dokazov, temveč so le liberalci v Ljubljani povzeli naše pritožbe in jih izigravajo zoper „Slovenca“. In vendar piše ta list vedoma nasprotno. To je nek čuden pojav ljubljanskega strankarskega življenja, ljubljanske strastne politike! Drugod v Avstriji bi bilo kaj takega menda nemogoče, a tukaj nekdo računa,

da velika masa kranjskega ljudstva ne bere nič, razun listov, ki jih ponuja lastna stranka. A gospodje! ne bodite slepi! Borite se z resnico in ne na tak način. Ne mislite, da bode vselej vsemogočni, tako vsemogočni, da svojim ljudem lahko pripovedujete vse, kar ste si sami izmislili.

„Obmejni Slovenci bodo spoznali, da so bili prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani in prodani“ — od koga? Liberalizem na Korošce nima nobenega vpliva, in ni bilo priložnosti, da, ni bilo mogoče, da bi jih bil izdal. Liberalizem je morebiti vplival na voditelje? Potem bi se bila morala na Koroškem vršiti kaka liberalna akcija. A take ni; pač da pa se akcija obrača zoper S. L. S. Da pa je vse liberalizem, kar se govori ali piše zoper to stranko, je ravno tako nesmiselno, kot bi kdo trdil, da je vse katoliško, kar se na ti strani godi. Vsaj tega nikdo v bodoče ne bo smatral več za katoliški verski člen, da „Slovenec“ vedno piše resnico, ali da njegovi člankar vedno piše z dobro vestjo.

„Prevarjeni, osleparjeni, ogoljufani, prodani“ so izrazi proti ljubljanskim liberalcem neumestni, ker ti gospodje nimajo več nikogar prodajati. Nasprotno pa je bojazen utemeljena, da bi utegnil v bodoče kdo te neopravičene besede povzeti in jih zapisati v spominsko knjigo tistim, ki bi morebiti bili mogli odvrniti od slovenskega naroda veliko nesrečo, katere pa niso odvrnili, in se tudi pred javnostjo do zdaj še niso zadosti opravičili. Vsaj je mogoče, da se S. L. S. opraviči, a do zdaj se to še ni zgodilo, kajti osebni napadi se ne morejo nikakor smatrati kot pravilna utemeljitev postopanja te stranke. Enako slaba je argumentacija, ki pravi: „Večina slovenskega ljudstva je politično dosti zrela in čuti zadosti demokratično, da se ne da zapeljati v odpor, ki bi pomenjal politično abotnost, kakoršne še ni učinil noben narod ...“ Torej zdaj ve zgodovina, da je edini slovenski narod politično zrel in demokratičen, on edini ve, da se ne sme upirati volilni reformi, če se tudi odcepi od malega naroda 120.000 prebivalcev. Lahki niso bili tako zreli, ker so z uporom več dosegli, kot bi bil kdo mislil, in Nemci niso tako demokratični, ko so tirjali za-se koroške nemškutarje z vso odločnostjo: aut — aut! Bojimo se, da bo kedaj kdo rekel, da Slovenci v tem trenotku niso bili le demokratični, marveč hlapčevski narod, vsaj pot od enega do drugega pojma ni predolga.

In ker smo hlapci, smo ponižno in hvaležno sprejemali, karkoli so nam gospodje sami ponudili.

„Slovenec trdi nadalje:

„Liberalna korotanjada je prizadela neizmerno škodo koroškim Slovincem, ker je njihovo pravično stvar kompromitirala pred ogromno večino slovenskega naroda. Koroški Slovenci ali vsaj njihovi voditelji bi bili morali vedeti, da vse, kar prodaja naša liberalna stranka, je našemu ljudstvu že v naprej sumljivo blago.“

Nam se pa zdi, da nas liberalna stranka ne briga nič, da pa smo se morali prepričati, da je — ne našo Koroško, marveč vseslovensko vprašanje izvanredne važnosti, kot tako smatramo volilno reformo na Koroškem, kompromitoval le „Slovenec“, ki je dajal svojim bralcem popolnoma neumestne in neutemeljene informacije! Ali nam bo to „Slovenčev“ pisarjenje v neizmerno škodo, še ne vemo; neizmerne važnosti temu listu in S. L. S. danes še manj pripisujemo kot kedaj popred. In če bi že ta list imel neizmerne vpliva — po volilni reformi nam tudi on menda ne bo več delal škode. Volilna reforma koroške Slovence narodno pokoplje in mrličev tudi „Slovenčev“ člankar ne bo požiral.

Shod političnega društva „Edinost“ v Trstu.

V nedeljo, dne 23. t. m., je sklicalo politično društvo „Edinost“ v Trstu politični shod v prilog koroškim Slovincem. Tako je torej vsa obmejna Slovenija sijajno manifestirala za zatiranje koroške Slovence. Shod se je imenitno obnesel, kajti dvorana „Narodnega doma“ v Trstu je bila do zadnjega napolnjena, udeležnikov je bilo gotovo do 1000. Naše politično društvo je zastopal naš poslanec g. Grafenauer, katerega so tržaški Slovenci že ob njegovem prihodu v Trst najpristrčneje sprejeli in ki je bil tudi na shodu navdušeno pozdravljen. Shoda so se udeležili tudi socijalni demokratje, ki so sicer podarjali, da so tudi dobri Slovenci, a za vse resolucije pa niso glasovali.

Predsednik shoda, dr. Slavik, je v imenu političnega društva „Edinost“ otvoril kmalu po 10. uri zborovanje. Pozdravil je številno zbrano zborovalce, posebno Fr. Grafenauerja, edi-

Podlistek.

Pisma iz jutrovega.

Juri Trunk.

VI. Na kmetih v Egiptu.

(Dalje.)

Ponos naših slovenskih vasi so bele cerkvice, ki stoje navadno na prijaznem griču. Felahi so skoz in skoz mohamedanci in cerkev ne poznajo. Njih mošeje so kakor stanovanja iz ila in jih komaj zapaziš; mnogo vasij jih sploh nima in nekoliko lepša so le v večjih krajih. Rekel bi, da je najprijaznejši kraj v egiptovski vasi še — pokopališče. Ko sem prvokrat od daleč videl vasi s pokopališči, sem res menil, da so pokopališča stanovanja in stanovanja kupi gnoja. Grobovi so sicer preprosti, a nekoliko pobeljeni in to jim da ličen izgled; o kaki ograji seve ni govora in navadno se tudi na pokopališčih zbira vse: ljudje in živali.

Nekaj prav zanimivega je tudi arabska peč. Kadar se človek bliža arabski vasi, zapazi nad vasjo tanko meglo in nos je nezadovoljen radi nekega čudnega smradu. Ta dim in ta smrad prihaja iz malih bajtic, katerim se vidi na prvi pogled, da so za stanovanje premajhne. To so arabske peči. Kruh se peče v pepelu in pepel se dela iz posušenega gnoja velblodov in volov, odtod neznosljiv smrad. Kako vpliva ta „dišča“ okoliščina tudi na kakovost kruha, ne vem povedati,

ker kruha nisem poskusil. Navadno se kruh peče vsak dan in gospodinja mora zlesti dan na dan skoz majhno odprtino v to hišico — smradu.

Tako je torej na kmetih v Egiptu. Tu ni bele cerkvice, tu ni prijaznih streh, in ni domače zelene tratice, in ni hladne senčice košatih lip, še manj kake mizice, pač pa je povsod polno nesnage, gnoja, smradu. Eno le imajo egiptovske vasi, kar jim je res v kinč, in to so krasne palme, ki s svojo lepoto in skrivnim svojim šumenjem nekako blažijo trdo osodo egiptovskega felahatrpina.

Revno, siromašno je pri egiptovskemu kmetu. Ali menda bo kdo rekel: Mogoče je, da je lenuh revščine sam kriv. Splošno bi bila taka sodba gotovo neopravičena, dasi bo v posameznih slučajih imela svoje razloge.

Egiptovski kmet ni lenuh, in glede skromnosti vsakdanjih potreb mu ni para na svetu.

Znano je, da je veliki kmetovalec v Egiptu pravzaprav Nil, ki vsako leto zemljo pognoji s svojo vodo. A s tem delo še nikakor ni končano. Kmet mora prav pridno delati od jutra do večera, ako si hoče pridelati kruh zase in davek za nenasiitljivi žakelj krutih gospodarjev. Vrhu tega kmet ni posestnik zemljišča, temveč le nekak najemnik, večina zemlje je lastnina podkralja in njegovi najemniki in oskrbniki ravnaajo s kmetom vedno še tako, kakor se je nekaj pri nas godilo z grajščinskimi valpeti. Bič in palica sta pela že v starem Egiptu — in njih pesem ni prenehala niti dandanes. Zemlja je neznansko rodovitna, in v letu imajo trikratno bogato žetev, a kaj pomaga, ako gre vse v lastnikov žakelj.

Povsod seve tudi ni tako in tudi med kmeti se najdejo bogatini, da, neki gospod, ki pozna Egipt dobro, mi je zatrjeval, da je med kmeti celo nekaj milijonarjev, ki pa skrbno skrivajo svoje bogastvo. Po rodovitnosti zemlje bi bili lahko vsi na dobrem, a mogočnej zlorablja slabjšega tudi v Egiptu, ravno tako, kakor pri nas.

Glavno delo ima kmet z napajanjem polja. Ker je dež skoraj nepoznan, se mora na njive voda umetno napeljavati, vzdigovati iz nižjih kanalov, črepati iz studencev itd. — in to delo ni lahko, posebno ker je pri tem treba gaziti vedno v blatu. Obdelovanje zemlje ni tako težavno, ker zemlja se z majhnim oralom le nekoliko prerije, — ne obrne, kakor pri nas, potem se vseje in nekako povlači in setev je končana. Egiptovski orač je skoraj smešna prikazen. Oralno je le nek boljši nož, oje so neznansko dolge in jug strašno širok, človeku se zdi, da se nekdo na polju igra, posebno je smešno videti, kadar vprežna živina ni enaka, torej ne dva vola ali dve kravi, ampak en vol ali osel in suh konjiček ali visok velblod. Tako pa je bilo že ob Abrahamovem času in bo še dolgo, ker napredka egiptovski kmet ne pozna, ali pa se ga ne more poslužiti, ker je — revež. Skednjevi v Egiptu ni. Žito se zmlati na prostem z živino in se preveže z lopato proti vetru, potem pa ga ni treba dolgo shranjevati, ker oskrbnik ve za najboljšo shrambo. Travniki v Egiptu ne vidiš nikjer, ampak njiva se vrsti za njivo, tuintam je blizu vasi morda tudi kak peščenat pašnik. Od žita se seje največ pšenica, ki je lepa, gosta, velika, da jo je veselje gledati, Rž je skoraj nepoznana in se dovažja iz Evrope,

 Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

nega slovenskega zastopnika Koroške, ki je prišel, da razloži želje in težnje koroških Slovencev. Viharni živio-klici so pri teh besedah zaorili po veliki dvorani. Na to je predsednik pozdravil navzočega dežel. posl. istrskega, prof. Matka Mandiča. Dr. Slavik je potem nadaljeval:

Zbrali smo se danes, da govorimo o vprašanju, ki zanima ves političen svet v Avstriji. Volilna reforma se je prikazala začetkom kakor rešilna ladja, a čim bliže nam prihaja, tem bolj se nam kaže kakor kaka razbita ladja. Velike nade smo stavili v to volilno reformo, a dosti upov je že izginilo po vodi. Veliki prijatelji smo bili volilni reformi, kajti nadejali smo se, da nam res prinese splošno in enako volilno pravico, toda varali smo se, in danes moramo povzdigniti svoj glas proti krivicam, ki nam jih obeta prinesiti ta volilna reforma, zlasti moramo povzdigniti svoj glas proti atentatu, ki ga ista volilna pravica namerja na koroške Slovence. Mi razumemo položaj, v katerem se nahajajo naši bratje Slovenci v tužnem Korotanu, kajti tudi mi ob Adriji se nahajamo v blizu enakih razmerah. Upali smo, da jim volilna reforma prinese olajšanje, toda prevarili smo se, zapuščeni niso le od vlade, ampak tudi od strani tistih, ki bi jim najbolj morali iti na roko, namreč od naših državnih poslancev. Mi moramo danes povzdigniti svoj glas proti krivicam, ki se gode slovenskim Korošcem, pridružiti se moramo klicem štajerskih in goriških Slovencev, mi ne smemo dopustiti, da se koroške Slovence izda na milost in nemilost nemškemu molohu. Mi nismo proti volilni reformi, ampak smo za volilno reformo, kakor smo bili s početka; mi ne zborujemo danes, da bi to reformo otežkočili, toda zahtevamo le, da se uresniči, kar se nam je obetal, da nam namreč volilna reforma res prinese splošno in enako volilno pravico, kajti mi so za napredek in svobodo!

Na to je govoril, viharno pozdravljen, o prvi točki dnevnega reda — Volilna reforma in Koroška —

dr. Rybař.

Razprava o tisti volilni reformi, ki smo si jo mi Slovenci toliko želeli in za katero smo tako navdušeno manifestirali, prinesla nam je veliko razočaranje. Znali smo sicer že v naprej, da zatrditev vlade, da se hoče odpraviti vse privilegije, je le prazna fraza in se morda odpravi osebne privilegije, da se pa ohranijo krivični privilegiji dosedaj privilegiranih narodov. V interesu dobre stvari, velike ideje smo bili pripravljeni tudi to potrpeti; saj mi Slovenci smo sploh zelo potrpežljiv narod; da pa vlada, žalibog, ob pasivni in morda celo aktivni asistenci slovenskih poslancev zatajuje in krši v eni celi kronovini vsa načela, ki jih je sama proglasila za merodajna, kakor se je to zgodilo na Koroškem, kjer se nas premišljeno in nalašč hoče izročiti na milost in nemilost našim najhujšim nasprotnikom, to je moralo napraviti konec tudi naši preveliki potrpežljivosti.

Da se razume, kako si je mogla vlada upati, da nam Slovencem predloži razdelitev okrajev, ki, kar se zvičajnosti in krivičnosti tiče,

pač pa se vidi tudi ječmen, koruza in detelja za krmo. Detelja nadomestuje naše seno, a se ne suši, kakor pri nas. Eden najbogatejših pridelkov je bombaž, katerega gredo cele ladje v Evropo. Navadno se vrsti setev tako: Detelja, v deteljo se seje bombaž, v bombaž po povodnji pšenica, v pšenico koruza — in zopet detelja. Žetev je torej trojna: Detelja oziroma bombaž, pšenica in koruza. Razume se, da se nahajajo še druge vrste žita, a glavna so ta. Posebno bogati so v Egiptu vrtovi, ker jutrovec je rad zelišča, posebno čebuljo.

Domače živali so primerna razmeram. Neka vrsta goveda je podobna bosanskim bušam, največ pa je bivolo, ki so odurni za pogled. Poleg tega ima navadno vsak kmet oslička, suhega konjička, velbloda in nekaj egiptovskih ovac. Bogastvo ni pri živini, ampak v zemlji, in zato je tudi le lastnik zemljišča bogatin. Ti gospodje se širokopirijo v mestih in letoviščih in zapravljajo to, kar je z velikim trudom pridelala žuljeva kmetova roka. Iz vsega se vidi, da osoda egiptovskega kmeta ni nič posebno prijetna, in ko bi ne bil tako skromen in nekako privajen tisočletni tlaki, bi on prvi imel vzrokov v izobilju vzdigniti se zoper svoje tlačitelje in izkoriševalce. Tudi pri nas so razmere med kmeti mnogokje žalostne, a proti Egiptu še rajske. Pri nas gre mestjan „na kmete“, da se tam razvedri, v Egiptu pa je obisk kmetijske vasi prava muka, in dvakrat ljuba mi bo prijazna slovenska vas sedaj, ko sem videl toliko egiptovskih vasi.

prekaša celo zloglasno Schmerlingovo volilno geometrijo, in kako je bilo mogoče, da proti tej krivici niso nastopili takoj naši poslanci, kakor en mož z najbolj energičnim odporom, je potrebno, da si ogledamo nekoliko slovenske politične razmere.

Pogled na slovensko politično življenje je zelo žalosten. Menda še nikdar niso bile naše politične razmere tako razorane, še nikdar ni bilo med volilnimi možmi tako malo zmisla za celokupne interese našega naroda, kakor ravno sedaj. Menda le v tistih starodavnih časih, ko so se domači plemenski knezi in župani klali med seboj za prvenstvo, je bilo tudi mogoče, da se je Slovenec raje podvrgel tujcu, nego da se je sporazumel s svojim bratom. In nič bolje ne stojimo danes.

Na Kranjskem, v središču našega naroda, od koder bi moralo obmejnim Slovencem prihajati vzpodbujanje in dejanska pomoč v težkem boju, ki ga bijejo za svoj obstanek, divja strankarski boj, ki absorbira vse narodne moči na očito korist in veselje naših resničnih in nevarnih nasprotnikov.

Različnost mnenja in prepričanj je nezogibna: vsi ne moremo biti ene in iste misli; no, v vprašanjih, ki se tičejo obstanka našega naroda, bi morali biti složni, vitalnih narodnih interesov ne bi smeli nikdar žrtvovati malenkostnim strankarskim interesom. Poprej narod in potem šele stranka!

Zgodovina zadnjih let pa vam je žalibog podala dokaze za nasprotno postopanje.

Slične razmere vladajo tudi na Goriškem, kjer se prav verno posnema kranjske sovražne brate, seveda v zmanjšanem merilu; saj obsega slovenski del Goriške le dva politična okraja, in razun na pol laške Gorice niti enega mesta. Le dva slovenska poslanca ima ta kronovina na Dunaju, in ta dva se gledata kakor pes in mačka, ako se sploh vidita, ker sta le malo v parlamentu. Ako vleče eden na levo, potegne drugi gotovo na desno, tako da imajo vlada in naši nasprotniki prav lahko igro z goriškimi Slovenci. Ne dajo jim nič in tako se vsaj nobenemu ne zamerijo.

Enake razmere bi želeli uvesti nekateri tudi na Štajerskem, kjer se moč in vpliv nemških in nemškutarskih mest vedno bolj širi tudi med slovenske kmetijske občine, kjer gubimo občino za občino, kakor nedavno Teharje, in okrajne zastope, ki so bile že v slovenskih rokah, in kjer bi mogel slovenski narod ohraniti slovensko posest proti pritisku vedno krepkeje napredujočega nemštva in proti skrajni neprijaznosti germanizujoče avstrijske vlade le, ako postavi v službo narodne obrambe vse moči, s katerimi razpolaga in ki so itak zelo pičle.

In tudi pri nas je začela pihati nekaka ostrejša sapa, ki je nekatere tako omamila, da bi hoteli tudi pri nas upeljati medsebojno klanje, in vesele prepire s pomočjo psov, obrekovanja in sumničenja, kakor bujno cvetejo v sosednih kronovinah, in to akoravno se nimamo pravzaprav za kaj prepirati, kajti na Dunaju sploh nimamo zastopnika, tukaj pa nas prelubeznivi Italijani tako stiskajo za grlo, da komaj dihamo.

Povsod torej le zanimanje za strankarske prepire, nič zmisla za celokupne interese slovenskega naroda.

Na Koroškem naposled naravnost obupen položaj — slovenščina povsod zatirana, brezpravna. Slovenci imajo enega samega zastopnika v deželnem zboru, a to brez zastopstva v državnem zboru. Državne oblasti delajo naravnost sistematično na germanizacijo slovenskega prebivalstva.

Tak je in tak je bil položaj v slovenskih pokrajinah, ko je prišlo vprašanje volilne reforme na dnevni red. Velik moment je to bil, važen moment zlasti za nas Slovence, ki smo med vsemi narodi, izvzemši morda Rusine, največ trpeli pod krivicami dosedanjega volilnega reda, kajti volilni red, ki temelji na raznih privilegijah, moral je biti krivičen za nas, ki nismo privilegirani narod in tudi nimamo privilegiranih stanov.

Z veseljem smo torej pozdravili idejo splošne in enake volilne pravice, ker smo upali, da se bode sedaj tudi nam rezal kruh enako kakor drugim narodom. No, velik moment je našel majhne ljudi. Ta moment, ki bi nas bil moral najti složne in vnete za blagor celokupnega slovenskega naroda, je našel ljudi, ki o važnosti tega momenta niti pojma nimajo, je našel poslance, ki se niso hoteli med seboj sporazumeti niti o tej priložnosti, ko so se sporazumeli celo Nemci, ki so razdeljeni na 8 ali celo na 9 strank.

Postopanje teh poslancev je bilo naravnost nezaslišano, neodpušljivo. Oni se niso informirali o razmerah v posameznih kronovinah. Nepripravljeni, neinformirani, tako so naši poslanci pristopili k temu važnemu vprašanju. Mi Tržačani se

imamo zahvaliti le ljubeznivosti in vestnosti poslanca Spinčiča, da nam niso slovenski poslanci popolnoma pokvarili razdelitve okrajev. Korošci pa, ki so bili tudi brez zastopnika kakor mi, niso našli milosti pri nasprotnikih in tudi ne pri naših poslancih.

Mesto kruha, ki jim ga je imela prinesiti volilna reforma, dobijo kamen. In ni torej čudo, če vsi obmejni Slovenci proti taki volilni reformi najodločneje protestirajo. Jaz sem na shodu socialnih demokratov izjavil, da ne smemo na to gledati, ali dobimo enega poslanca več ali manj, da ne smemo radi tega ovirati uresničenja res velike ideje splošne in enake volilne pravice.

Na tem stališču stojim še danes in stojim menda ogromna večina obmejnih Slovencev. Mi gotovo ne bi sitnosti delali, tudi če ne bi bili Štajerci dobili sedmega mandata, ali če bi Kranjec vzeli en mandat, saj bomo najbrž morali potrpeti nečuvno krivico, ki se godi Primorcem s tem, da se je žalibog v sporazumu z našimi poslanci, istrskim in goriškim Lahom dalo po en mandat več, akoravno do tega nimajo niti najmanjše pravice in se je s tem spremenilo razmerje glasov na očito našo škodo. Ne moremo pa molčati, če se 120.000 Slovencev izroča na milost in nemilost najhujšim nasprotnikom, če se eno celo slovensko kronovino hoče pustiti brez zastopstva. Ne moremo mirno gledati, da se na Koroškem z volilno reformo slovenski živelj kratkomalo ubije.

Nato poda govornik natančne statistične podatke glede koroške dežele in njenega prebivalstva. Leta 1900 je imela Koroška glasom uradne statistike 367.324 prebivalcev. Med temi je bilo 90.495 Slovencev, 269.960 Nemcev, 345 drugih narodnosti, 6524 brez „občevalnega“ jezika. Splošno znano je pri tem, da je c. kr. uradna statistika za koroške Slovence prava — smrt, počasno, toda sistematično rabeljsko delo. „Katoliško politično društvo za Slovence na Koroškem“ je namreč pri zadnjem uradnem štetju na podlagi informacij slovenskih župnih in občinskih uradov konstatiralo, da je uradna statistika požrla okrog 32.000 Slovencev; kajti od političnega društva natančno dognano število Slovencev znaša dandanes nič manj nego 122.354 duš, to je tretjino vsega prebivalstva. Kako rabeljska pa je ta uradna statistika za koroške Slovence, vidi se najlepše iz podatkov uradne statistike zadnjih dvajsetih let. Govornik navede tu vsa števila in konstatuje, da se je od leta 1880 sem število cele dežele v 20 letih pomnožilo samo za 18.594 duš, število koroških Nemcev pa za 28.375 duš, Slovenci pa so izginili in padli v tem istem času kar za 11.757 duš, ne glede na ves prirastek v slovenskih krajih, ki je večji, kakor v nemških.

Govornik popisuje na to postopanje vlade pri razdelitvi okrajev. Izmed 122.354 Slovencev pride po vladnem načrtu sploh samo 37.000, ki bivajo v okrajih Pliberk-Železna Kapla-Dobrlavas-Borovlje, v položaj izvoliti Slovence za poslanca, dočim je vsem ostalim za vedno vzeti in oropan vsak up lastnega, slovenskega zastopnika. In namesto da bi dobili, če ne tri, vsaj dva poslanca v zmislu načrta in volilnih okrajev, kakor jih zahtevajo z vso pravico koroški Slovenci, odkazalo se jim je samo en mandat, ki je pa vse prej nego siguren za Slovence. Kajti tudi v tem volilnem okraju (Pliberk-Železna Kapla-Dobrlavas-Borovlje), so pustili mesta in trge v volilnem „slovenskem“ okraju. Ker so ta mesta brlogi največje nemške zagrizenosti in ker imajo mesta s svojimi industrijskimi podjetji velik vpliv na okolico in na prebivalstvo na deželi, je jasno, da bodo ta nemškutarska gnezda napela vse moči v boju za zmago v edinem takozvanem slovenskem okraju. Kdo da bode zmagal prej ali slej, je že danes precej odločno in Slovenci si ne smejo delati prav nikakih upov in nad glede tega „bojnega mandata“.

Ob takih razmerah, ob taki volilni geometriji je tedaj lahko mogoče, da ostane 120.000 Slovencev, tretjina vsega koroškega prebivalstva, brez zastopnika. Kaj pa to pomeni, to je pokazala ravno razprava o volilni reformi, ko so Korošce prezrli celo lastni rojaki le zato, ker niso imeli zastopnika, ki bi za nje povzdignil svoj glas.

Brez zastopnika pa bi bili koroški Slovenci izročeni politični in kmalu tudi narodni smrti. Kaj to pomeni, to bi moralo biti jasno vsakemu zavednemu Slovencu.

Koroška ni samo zibelka Slovenstva, Koroška vzbuja v nas ne samo najlepše zgodovinske reminiscence, spomine na tiste starodavne čase, ko je slovenski kmet na gosposvetskem polju postavljaj na prestol slovenskega kneza in mu izročal oblast nad celo deželo v slovenskem jeziku, Koroška je za nas najvažnejša predstava proti nikdar sitemu Germanu. Koroški Slovenci branijo naše severne meje; če padejo Korošci, pri-

dejo na vrsto Gorenjci, in če izgubimo Gorenjsko, je sovražnik že v srcu naše domovine. Mi Slovenci smo mal narod, tekom zadnjih stoletij so Nemci trkali kos za kosom od naše posesti, potisnili so nas vedno bolj proti jugu. Sedaj se moramo z vso resnostjo vprašati, ali hočemo še naprej živeti kakor Slovenci, ali hočemo ostati narod, ali pa se naj pomešamo med druge večje narode, med Nemce in Lahe kot liberalci, klerikalci ali pa kot socialisti.

Tu se ne gre več za vprašanje, ali naj dobimo enega poslanca več ali manj, tu se gre za naš obstanek, za bodočnost našega naroda.

To vprašanje so si morali staviti naši poslanci na Dunaju, na to vprašanje morajo dati sebi in nam jasen odgovor. In če bi bili vsi mnenja, da se lahko žrtvuje naša narodnost, da se lahko izroči stotisoče in stotisoče Slovencev nasprotnikom na milost in nemilost, da se lahko tem poslednjim prepusti starodavno slovensko posest, samo da se na Kranjskem pridobi par bojnih petelinov več, potem jim mora zagrmeti in bo zagrmel od vseh strani naše domovine odločen klic: Ne, nikakor ne! Mi se zadaviti ne pustimo, mi hočemo živeti in živeti kakor Slovenci. In našemu klicu se gotovo pridruži velik del naše še narodne duhovščine, kakor so se nam pridružili naši duhovniki na Koroškem in Štajerskem.

Lahko se trdi, da Slovanstvo vero rešuje in jo vzdržuje. Naj se pogleda v tržaške cerkve. Največ vernih obiskovalcev imajo med Slovenci; in tudi na Koroškem in na Štajerskem so dobri narodnjaki ob enem tudi dobri kristjani, nemškutarji pa obračajo cerkvi hrbet. V lastnem interesu bi morali torej poslanci katoliške stranke braniti vsako ped slovenske zemlje.

Če tega do tedaj niso znali, potem jim povejmo jasno in glasno, da jim bo odmevalo po njihovih trdih ušesih: Dovolj smo izgubili slovenske posesti, dovolj duš so nam ugrabili Nemci, več jim prepustiti ne moremo in tudi nočemo. Vsako ped slovenske zemlje hočemo braniti z nohti in z zobmi. Slovenskih Korošcev ne zapustimo, slovenski Korotan mora biti rešen, tudi če se radi tega zamerimo celemu svetu.

Predlagam tedaj, da sprejmete to-le resolucijo:

1. Tržaški Slovenci, zbrani na shodu dne 23. septembra 1906, izrekajo svoje žive simpatije koroškemu Slovincem in njihovim neustrašenim voditeljem ter obsojajo krivične napade na njihovo rodoljubno delovanje;

2. obžalujejo dosedanje popustljivost „Slovanske zveze“ glede vitalnih interesov koroških Slovencev, shod poziva vse jugoslovanske poslance, naj z vsemi dopustnimi sredstvi izposlujejo tem našim najbolj zanemarjenim rojakom tako razdelitev volilnih okrajev, ki tudi njim, tretjini vsega koroškega prebivalstva, omogoči primeren zastop v državnem zboru.

Največje navdušenje zavlada, ko predsednik shoda podeli besedo koroškemu deželnemu poslancu Grafenauerju, ki pozdravi zborovalce v imenu vseh koroških Slovencev. Ne vem, pravi govornik, kako bi pričel svoje skromne besede, z jokom ali vriskom. Moj predgovornik mi je zelo olajšal delo, ker je povedal in razložil na vse strani velike krivice volilne reforme za nas koroške Slovence. In če se na shodu danes tudi ugovarja od gotove strani, bodite prepričani vsi brez izjeme, da je stvar, za katero se bojuje naše politično društvo na Koroškem, pravična in zelo, zelo potrebna. Ta boj je v korist celega slovenskega naroda. Pomisliti je treba, da je danes Koroška v smrtni nevarnosti. Da, če pade jutri Koroška, prodro naši sovražniki tudi v druge kraje in kos za kosom zemlje nam bodo ugrabili, ako se takoj izpočetka ne postavimo in podamo v boj za življenje in smrt.

Mi Korošci smo vedno marljivo delovali za prospeh našega naroda. Oddaljeni in ločeni po gorovju od svojih bratov smo storili za narodno stvar in njen prospeh, kar je — vpričo velikankega pritiskanja koroških nacionalcev — bilo v naših skromnih močeh. Upali smo vedno na boljše čase. In tudi v volilno reformo smo stavili svoje upe. Ali sedaj nas je zadel smrtni udarec in to od strani in s pomočjo tistih, od katerih smo to najmanj pričakovali. Mi smo se trudili za volilno reformo, kolikor smo mogli, in smo slovenskim poslancem preskrbeli vse natančne podatke. Toda vsi podatki so bili bob ob steno. Saj eden poslanec ni vedel, kaj dela drugi; sklepali so kompromise na vse strani. Ali med seboj slovenski poslanci niso sklenili nikakega kompromisa, dasi bi bil le-ta najbolj potreben. Vsi drugi narodi so dosegli, kar so hoteli. Samo mi Slovenci smo tepeni, to pa radi tega, ker se žrtvuje rajši celi narod, samo da bi se s tem ubilo kranjski liberalizem. Ta liberalizem pa tudi ne bode umrl in dr. Šusteršič ga najbrž ne bode pokopal. Enega mnenja itak ne

bode nikdar na Slovenskem. In tako je tudi prav. Ali kadar se gre za narodov obstanek, tačas je treba sesti k skupni mizi v posvetovanje. In če bi naši slovenski poslanci postopali skupno, bi ta prepotrebna edinost tudi povzdignila njih glas. Tako je pa en Lah več dosegel, nego vsi slovenski poslanci s Šusteršičem in njegovimi hofrati povrh, ker se tako strašno boje obstrukcije. Kdo pa je v Ljubljani obstruiral in se drl na vse grlo? Le nikari izgovorov, ki so puhli in smešni! Tako so sedaj razmere take, da mi volilne reforme nikakor ne moremo sprejeti. Govornik nato obširno razlaga ob zemljevidu Koroške, nahajajočem se na odru, razdelitev okrajev po vladnem načrtu in načrt koroških Slovencev. Izjavi, da se koroški Slovenci prav nič ne smejo zanašati na socialne demokrate, ker so jih pred kratkim pustili na najlepšem cedilu. V sedanjem „slovenskem“ okraju pa bodo gospodarsko močnejši elementi tako pritiskali na slovenske volilce, da kmalu pade tudi ta okraj v nemške roke. Govornik razmotriva potem tudi šolsko vprašanje, češ, da primanjkuje popolnoma slovenskih učiteljev. Če se nam pa tedaj naša deca v šolah ponemčuje, se nam v tej stiski še nikakor ne more očitati, da smo mi sami politični otročaji, kakor je rekel dr. Šusteršič na katoliškem shodu. Tu vidite tedaj, kako ljubezen da smo našli za svoj trud v Ljubljani. Toda nas ta „ljubezen“ kranjska nič ne straši. Mi upamo še vedno na zmago in se hočemo truditi z vsemi močmi, kakor nam to velela narodna zavest in sveta katoliška vera.

Gosp. Josip Mandič, živahno pozdravljen, je govoril o drugi točki dnevnega reda: „Sprememba volilnih okrajev in dvetretjinska večina“ ter na koncu stavil nastopno resolucijo:

„Tržaški Slovenci, zbrani na javnem shodu dne 23. septembra 1906, zahtevamo najodločnejše od vseh slovenskih poslancev, naj z vsemi možnimi sredstvi parlamentarnega boja, — in naj bi bilo tudi z obstrukcijo, preprečijo sprejem po koaliranih Nemcih zahtevane dvetretjinske večine pri spremembi volilnih okrajev.

Govoril je nato soc. demokrat, kateremu je odgovarjal dr. Rybač.

Predsednik dr. Slavik je na to dal resolucije na glasovanje, ki so bile sprejete z vsemi proti glasom socialnih demokratov. Ker se nobeden več ni oglašil za besedo, je predsednik zborovanje zaključil. Pevaje: „Hej Slovani!“ so zborovalci zapustili dvorano.

Koroške novice.

Sklep „Slovanske zveze“, ki ga je sklenila dne 25. t. m., se glasi:

I. Klub zavrača ogorčeno napade radi volilne preosnove, naperjene proti sebi in svojim zastopnikom v odseku, tovarišem dr. Šusteršiču, dr. Ivčeviću in dr. Ploju, ter jim izreka priznanje in zaupanje.

II. Klub sklene, da kakor doslej tudi v bodoče z vso močjo dela na to, da se glede volilne reforme uresniči zahteve obmejnih Slovencev na severni narodni meji.

III. Klub naroča svojim zastopnikom v odseku za volilno preosnovo, naj z vso odločnostjo nastopijo proti temu, da bi se razdelitev volilnih okrajev zavarovala z dvetretjinsko večino.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Kranjskem je v seji 20. t. m. sklenil dati državnemu poslancu dr. Tavčarju nalog, da obstruira v prid koroškima slovenskima mandatoma v odseku za volilno reformo. Vsled tega skuša dr. Tavčar delo v tem odseku z govori in raznimi spreminjevalnimi predlogi, ki jih stavlja k posameznim določbam vladnege načrta, otežkočiti in zavlačevati. Četudi dvomimo, da je bilo umestno pričeti z obstrukcijo na svojo pest, ne da se je poprej vsaj poskusilo v tej zadevi doseči morebitno sporazumljenje s „Slovansko zvezo“, moramo vendarle ugovarjati načinu, ki se ga je „Slovenec“ poslužil, da bi dr. Tavčarjevo stopanje do kosti osmešil. Če že S. L. S. iz katerihkoli vzrokov sama obstruirati ne mara ali ne more, pa se nam zdi, da bi bilo naši stvari bolj ustrezno, če bi dr. Tavčarjevega poskusa obstruirati ne smešila, temveč ta posel prepustila drugim — če se dr. Tavčarjev poskus tudi drugim smešen zdi. Čim več železov je v ognju, tem bolje. Mi mislimo, da dr. Tavčarjeva obstrukcija zakulisnim prizadevanjem „Slov. Zveze“ v prid poprave nam storjene krivice pač škodovati ne more; če se nam pa more nasprotno dokazati — ne samo trditi — pa se bomo radi spreobrnil.

Otvoritev nove železnice. Nova železniška proga Beljak-Jesenice in Celovec-Jesenice

se otvori v nedeljo, dne 30. septembra. Otvoritveni vlak se odpelje iz Beljaka ob 11. uri 20 minut in je ob 11³⁵ v Bekštanju, 11⁴⁰ v Blačah, 12⁰¹ v Ledenicah, ob 12¹⁶ v Podrožici. V prvih treh postajah stoji po 3 minute, v Podrožici, kjer bo celovski knezoškof blagoslovil novo progo, pa 50 minut. Odhod iz Podrožice je ob 1⁰⁶ prihod na Jesenice ob 1²⁶. Na Jesenicah ostane, vlak 16 minut ter pride potem v Podgorje 2¹², na Bistrico 2²⁸, v Svetnovas 2⁴², Žihpolje 3⁰⁸, Ve-trinj 3²¹ in Celovec ob 3³⁰. — Otvoritve se udeleži železniški minister pl. Derschatta. Redni vlaki začnejo voziti v ponedeljek, dne 1. oktobra.

Našim visokošolcem! Dijake, ki so letos zapustili gimnazijo in ne čutijo poklica, da bi vstopili v bogoslovje, opozarjamo, da je medicina danes najboljša študija, ki prinese najgotovnejše in najprostejši kruh. Ob enem je tudi najcenejša, ker je razpisanih dosti koroških deželnih štipendij po 600 K na leto in vojaških (linijskih in domobranskih) po 480, pozneje 600 in 1000 K (v zadnjih tečajih). Vojaške štipendije se po dovršenih študijah lahko povrnejo in potem uživalec ni več navezan, da gre v vojaško službo.

Nemško-nacionalna nesramnost. „Freie Stimmen“ so že v dveh številkah z le njim lastno nesramnostjo napadle ravnatelja tukajšnje realke, češ da je storil „eine unerhörte Herausforderung“, ker je pridobil za zavod suplenta — †††-Slovenca, ki govori nemščino tako, kakor se govori naučni jezik, ki naj celo nemščino poučuje. S tem da je ravnatelj škodoval zavodu, da ni sposoben za ravnatelja, da mora priti drug ravnatelj, ki bo radikalno posegel v zmešnjavo, ki vlada na „nemški“ realki! V drugi številki slovenski suplent le še samo „lomi“ nemščino, in „kako naj kranjski Slovenec, ki se je nemščine na visoki šoli za silo navadil in jo z močnim tujim naglasom tolče, nemškim dečkom odklene lepoto njihovega materinega jezika, za katere sam nima nikakega čuta?“ „Ravnatelju se je najbrž (upamo samo prehodno) zmešalo, da jim je dal takega učitelja“ — itd. itd. „Bojujemo se proti neumnosti, netaktnosti in izzivanju!“ — Kdor količjak pozna razmere na celovski realki, ve takoj, odkod ta nesramni tevtonsko oholi veter. Zato, ker ni mesta več na zavodu za kričaća, ki vzlic svojemu nadutemu nacionalizmu nima za pouk potrebnih izpitov, zato naj bo ravnatelj norec in slovenski suplent nevednež. Nam se pač zdi, da to vse lepo pristojno edino le v njegovi veleučeniosti tako globoko žaljenemu dopisniku „Freie Stimmen“. Zelo hvaležni smo mu pa za odkritosrčno priznanje glede nemščine, katera se od rojenih Slovencev govori le „als eine erlernte Sprache“. Bravo, gospod „Jugendbildner“. Po vašem receptu je večina koroških učiteljev edino le še za staro šaro. Ti ne znajo nič, nemščino tolčejo, kakor bi orehe grizel in o geografiji nimajo niti pojma, kajti tudi oni kot rojeni Slovenci govore nemščino „als eine erlernte Sprache“, kar pa ne velja nič. Da, da, vsi tisti, ki so v svoji mladosti pasli slovenske krave po slovenskih pašnikih in sedaj trobijo svetu, da pristnejših Nemcev ni, kakor so oni, vsi ti ne znajo nič, niso nič, ker so se nemški šele naučili. Ej, ej, kaj neki poreče g. Dobernik, ki se je šele okrog desetega leta začel — nemški učiti. In ti, dopisunče njegovih „štinc“, ti si menda že prej, predno si zagledal luč sveta, upil hajl in tulil „Wacht am Rhein?“ No, no! Stavimo, da bo odslej boljše, kajti ravnatelju realke je prešla „prehodna zmešanost“ in mlinar je dobil svoj moknat suknjič. Tako je volk sit in ovca je tudi ostala cela, to se pravi, odstrigli so le osem kosmičev volne. Heil dir im Siegeskranz, wackere deutsche Denunziantenseele!

Porotne obravnave v Celovcu. V ponedeljek je stal pred poroto Andrej Lukanč iz Obirskega. Dne 23. aprila t. l. so našli v neki drči ob potu iz Koprivne v Globasnico 37 letno beračico Amalijo Gradišnik mrtvo, z razbito glavo. Vse je kazalo, da jo je nekdo vrgel čez pečine. Sum je takoj letel na Lukanča, katerega je videl koprivniški provizor g. Hojnik v družbi z Gradišnikovo. Lukanč je izpočetka tajil, potem pa je le priznal, da ga je Gradišnikova zmerjala in da jo je zato porinil čez pečine. Obsojen je bil na 6 let težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec in temnico dne 17. aprila vsako leto. — Zaradi tatvine je bil v terek obsojen na 18 mesecev dninar Janez Strussnig, ki je ukradel v Trgu kramarju Sasslerju 1240 kron. — Isti dan je bil obsojen na pet let težke ječe dninar Janez Koller, ki je v Zg. Milštatu zažgal neko gospodarsko poslopje, ki je popolnoma pogorelo. Ogenj je tudi poškodoval hišo. — Zaradi zločina proti pravosti je bil obsojen A. Kappus iz Schossbacha na 15 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec. Glavna priča, komaj štirinajstletno dekle, je bila v drugem stanu. — Iste krivde oproščen je bil Peter Tscherr-

nuter. — V sredo je bil težke telesne poškodbe obtoženi Franc Lassnig iz Rangsdorfa v vogliškem okraju oproščen. — Zaradi tatvine je bil obsojen Maksimilijan di Galo iz Moggio v Italiji na 6 let težke ječe poostrene z enim postom vsak mesec. Ukradel je dinamit iz Lessacherjeve shrambe v Mlinarjah, potem konjski koc in par škorenj nekemu hlapcu v beljaških toplicah, nadalje večini drvarjem obleko in druge stvari. Nato se je preselil v Zilsko dolino v šmohorsko okolico, kjer je zopet odnesel, kar mu je prišlo v kremplje. Končno je ukradel še Podkorenemu nekemu Grošeljnu kolo. Na Jesenicah so ga potem ujeli. — V četrtek so stali pred poroto trije ključavničarski vajenci iz Trga, ki so dne 15. junija t. l. vlomili v poštni urad v Trgu, kjer so ukradli dve denarni pismi s 5263 K in nekaj gotovine in znamk v vrednosti 134 K. Orožnikom se je posrečilo zaslediti storilce, ki so imeli v nekem skednju, kjer so večkrat popivali, spravljeno ukradeni denar. Dobili so še 2300 K. Dokazalo se jim je tudi, da so že prej storili več tatvin. Obsojeni so bili eden na pet let z enim postom vsak tretji mesec, drugi na dve leti in pol z enakim postom, tretji pa na 13 mesecev z enim postom vsak mesec. — V petek je bil obsojen Jože Trampič, zidar v Plešerki, občina Hodiše, na šest mesecev stroge ječe, poostreno z enim postom vsakih 14 dni. Obtožen je bil uboja. Dne 29. julija t. l. je bilo precej živahno v Staudmanovi gostilni v Plešerki. Začeli so se prerivati in Trampič je vrgel Rudolfa Janšeta ob tla in suval z nogo v glavo. Ko so se spravili iz gostilne, je Trampič udaril Janšeta s kolom po glavi. Janše se je opotekal par korakov in potem padel. Drugi so mislili, da je v pijanosti zaspal in so ga pustili. Drugo jutro so ga našli mrtvega na istem mestu. Trampič je priznal, da ga je udaril, pa se je zagovarjal, da se je moral braniti. Porotniki so zanikali uboj in sodišče ga je obsodilo le zaradi prekoračenja silobrana. — Isti dan je bil obsojen na šest let težke ječe, poostrene z enim postom vsak mesec, postopaj Jernej Plešovnik, rojen v Št. Vidu v Podjunski dolini. Dne 3. aprila t. l. po noči je ukradel v družbi z nekim Fograšem županu Boštijančiču v Št. Vidu 105 K denarja in raznega blaga v vrednosti 60 K. Fograša so ujeli, Plešovnik pa je ušel. Potem je bil v službi pri nekem Nemečecu, lastniku gugalnice, kateremu je ukradel okrog 1050 K, nakar je pobegnil na Laško. Od tam se je vrnil zopet na Koroško ter v Beljaku, kjer je iz neke pisarne zopet odnesel manjšo svoto. Nato se je odpeljal v Št. Vid ob Glini, odkoder je v družbi nekega Köchlna prišel v Celovec. Dne 9. junija sta vlomila v cerkev na Karnskem gradu, ukradla iz tabernaklja kelih, ki je vreden 40 K in iz puščice 1 K 80 vin. gotovine. Ker se je Plešovnik ranil z revolverjem, ki ga je ukradel v Beljaku, je šel v celovško bolnišnico, in tu so ga potem zasačili. Po prestani kazni ga vtaknejo v prisilno delavnico. Star je ta prebrisani tatič šele 19 let.

Shod izobraževalnih društev, ki je bil minulo nedeljo v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu, se je še dovolj dobro obnesel, četudi je vsled ne-ljube pomote morala izostati napovedana igra. Govorili so trije govorniki. Posebno navdušeno in pristrčno je govoril B. Švarc iz Črešenj. Poudarjal je, da je vsakega Slovenca dolžnost ljubiti in spoštovati svoj materni jezik in to vselej povsod kazati tudi v dejanju. Za zgled nam je kazal rodoljubne Čehe, ki tudi v tujini ne zametavajo svoje materine besede. Končal je svoj govor z resnim opominom. Rad bi danes dal vsakemu izobraževalnemu društvu in vsakemu rodoljubu v roke zastavo — zastavo, ne dragoceno in olišpano z zlatom in srebrom, ampak zastavo čisto preprosto, na kateri se leskeče napis: „Delajmo za narod svoj!“ Ker, dragi rojaki, dokler bomo samo govorili, ne pa tudi delali, tako dolgo si ne bomo priborili svojih pravic. — Navdušeno ploskanje je pričalo, kako so vsi zborovalci čutili, da je govornik govoril zavsem golo resnico.

Od Drave. V razstavi v Libercah (Reichenberg) je na ogled tudi nad tri metre dolg nos, kateri je kakor iz tal izrastle nekemu robatemu občinskemu tajniku pri nadzorovanju politične ure dne 8. t. m. povodom naše društvene veselice.

Brdo. Gospod urednik! Pri nas na Brdu blizu Šmohora imamo že skozi tri mesece lastno pošto in dvojezičen poštni pečat, kar naj bo marsikateri pošti na slovenskem Koroškem v posnemanju vreden zgled. Nekaj nam še manjka; pravico imamo tudi do tega in terjali bomo tudi to. Če dosežemo, vam pa povem. Danes vam radevolje poročam, da nas je zapustil g. inštruktor Samonig, kar nas jako veseli; kajti obnašanje tega gospoda je sicer last gotove „sorte“ ljudi, splošno pa prav poučljivo. Heil!

Obiskovalcem „Narodnega doma“ v Velikovecu sporočamo, da se je ravno kar storil potreben korak, da bo v bodočnosti postrežba dobra. Glede pijače se mora reči, da so se že dosedaj točila boljša vina kakor po drugih gostilnah v mestu. Kar zadeva kuhinje, je znano, da je ista nekaj mesecev sem zares izvrstna. V „Narodnem domu“ se more tudi prenočiti, ker je več sob pripravljeneh za tujce. To slednje priporočamo zlasti tujim gostom prihajajočim v Velikovec, da jim ni treba izstopati v nasprotnih gostilnah.

Velikovški posilincei so imeli dne 13. t. m. pri Nagele-ju zvečer kegljanje za dobitke in račjo pojedino. Ko je bilo vsega dovolj, so se vračali domov mimo „Narodnega doma“. Eden zavpije „Živio Narodni dom!“ Nato začnejo vsi, polni raznih dobrih duhov: „Pfui Narodni dom, pfui Narodni dom“ in to so ponavljali večkrat. Slovenci, tako se obnašajo Nemci in nemškutarji, ki živijo od vas. Kdaj pa smo še Slovenci tako vpili, kadar smo šli mimo kake gostilne z nemškim napisom, četudi v popolnoma slovenskem kraju? Slovenski kmetje iz okolice, zahajajte pridno v naš „Narodni dom“! Nemci vas samo takrat radi vidijo, kadar jim prinesete denar, za hrbtom vam pa osle kažejo. Dolžnost poklicanih slovenskih narodnjakov pa je, da delujejo v okolici za probujanje slovenskega ljudstva in da ga organizirajo, da se bo zavedalo svoje narodnosti in pravic. Slovenci nikakor nečemo več hlapčevati ošabnemu „Herrenvolku“. Da, drugi del te besede nam pove v svojem slovenskem pomenu, kakšni gospodje so Nemci z ozirom na Slovence. Prej ko slej bi nas na voljši način radi pohrustali. Svoji k svojim!

Grebini. (Odpovedan shod). Zadnjo nedeljo, dne 16. t. m., bi se bil imel vršiti pri nas slovenski politični shod v prostorih g. B. Lučovnika. Toda kar naenkrat je žena omenjenega odpovedala prostore, katerih pod nobenim pogojem ne prepusti za slovensko zborovanje, izgovarjaje se, da bi to gostilni silno škodovalo, ker bi potem izostali „nemški“ gostje. Posebno je omenjala zdravnika. Slovenski kmetje, zapomnite si tega zdravnika, ki vas tako ljubi, da njemu na ljubo v nemškutarskem Grebinju ne najdete prostora, kjer bi se mogli pogovoriti in poučiti o tem, kar vam je potrebno. Baje so Grebinčanje v sredo dne 12. t. m. bili vsi pokonci zaradi slovenskega shoda. Ali so tržani tudi takrat pokonci, kadar pridejo slovenski kmetje k njim kupovat? Zares večje predrznosti si ne moremo misliti, kakor so jo ob tej priliki pokazali Grebinčanje! Pisec teh vrst je govoril z več Slovenci o tej nečuveni odpovedbi, in vsak je rekel: „V Grebinju ne grem v nobeno gostilno več.“ To je možato! Da bi le vsak Slovenec storil tako, potem bi Grebinčane kmalu minilo veselje, zabranjevati slovenske shode. Pač zadnji čas, da se Slovenci zbudimo in zavedamo svojih dolžnosti. Kdor od nas živi, pa nas noče poznati, kakor le takrat, ko vidi pri nas denar, tak naj pobere svoja šila in kopita in naj gre k svojim nemškim bratom na Prusko. Odpoved slovenskega shoda bo Grebinčanom gotovo škodovala; Slovence okoličane pa mora tako obnašanje nemškutarjev pripeljati do narodne zavednosti. Končno se ne sme pozabiti tudi pismo gospe Lutschounig-ove, katero je poslala v nemškem jeziku slovenskemu političnemu društvu glede odpovedi, katerega pa ni pisala sama, ampak od Slovencev živeči Grebinčan.

Grebini. Dne 6. septembra ob 5. uri zjutraj je začelo goreti pri p. d. Figlerju v Olšju. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Vas Olšje je komaj četrte ure oddaljena od Grebinja, kjer se nahaja požarna bramba, a vzlic temu ni bilo požarne brambe k požaru. To je tembolj obžalovanja vredno, ker so bile poleg gorečega poslopja v skrajni nevarnosti sosednje hiše. Ako bi bila požarna bramba prišla na lice mesta — voda je prav blizu — bi se bil požar zadušil in za sosedo bi bilo tudi v pomirjenju. Načelnik požarne brambe je nadučitelj, podnačelnik pa občinski tajnik. — Ne vemo, kako se taka malomarnost strinja z nameni požarne brambe, katero je pred dobrim mesecem velikovski okrajni glavar Klebel ob priliki razdelitve častnih kolajn tako zelo hvalil. Ob priliki te slavnosti so vihrale z dr. Maruschitzeve, poštarjeve in nadučiteljeve hiše frankfurtarice, kar je gotovo tudi „vse hvale vredno“. Kaj ne, g. okrajni glavar? Menda bodele tudi sedaj pohvalili grebinjsko požarno brambo, in to tembolj, ker se po Grebinju govori, da se je ogenj iz Grebinja — Olšje je popolnoma na ravnam — prav lepo videl.

Kotlje. Našo cerkev slika g. Marković, akademični slikar v Rožeku. — Sneg je zapadel o zadnjem deževju visoke gore po Spodnjem Koroškem. Imamo že hud mrz. Jesenska setev bo radi tega zaostala. Da bi nam slana le ajde ne pomorila!

Poročil se je v Šmihelu nad Pliberkom veleposestnik g. Josip Kraut — brat odvetnika Alojzija Krauta v Kamniku — z gđ. Urško Leitgeb. Na zdar temu parčku!

Fara pri Prevaljah. (Občni zbor Ciril-Methodove podružnice.) V nedeljo, dne 23. t. m., se je vršilo v Kristanovi gostilni na Fari redno letno občno zborovanje podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Tolsti Vrh in okolico. V imenu predsednika g. Dom. Kotnika pozdravi g. Fr. Kotnik vse navzoče zborovalce, razloži na kratko pomen Ciril-Methodove družbe in pojasni delovanje nam Slovincem nasprotnega društva „Südmarke“. Nato govori znani šmarješki fant g. Krof, ki v jedratih besedah govori o šoli in vzgoji ter posebno priporoča v podporo društvo „Učiteljski dom“ v Celovcu. Koroški Slovenci moramo dobiti slovenskih učiteljev, ki bodo čutili z ljudstvom in delovali ljudstvu v prid, zato pridno podpirajmo tudi z malimi doneski omenjeno društvo. Tudi v tukajšnji okolici se naj bi poprijeli možje potrebne agitacije za „Učiteljski dom“, kakor se to godi že po drugih krajih. Lepemu govoru je sledilo burno odobravanje. Nato so se pobrali letni doneski. 31 K se pošlje osrednjemu odboru v Ljubljano, 8 K pa šentjakovski šoli. Sledijo volitve. Izvoljeni so: za predsednika g. Oražem, mlinar v Guštanju; za podpredsednika g. Fr. Kogelnik, posestnik Podklancem; za tajnika č. g. Vaclav Valeš, župnik v Guštanju. Drugi odborniki so: g. Luka Kotnik, župan v Tolstem Vrh, g. L. Abraham na Prevaljah in g. Ferdo Godec, kmetski sin pod Navrskim vrhom. Vmes je prepeval mešani zbor farskih pevcev krasne pesmi, oglasil se je tudi znani kvartet (gg. Smodej, Štangl, Teul, P. Serajnik), ki je žel obilo pohvale. Pristrčna hvala vsem pevcem! S sodelovanjem domačih igralcev in nekaterih članov slov. akad. ferijalnega društva „Gorotan“ se je predstavljala nato igra „Trije tički“, ki je vzbudila obilo smeha in zabave. Uloge so bile razdeljene sledeče: krojač Iglač, g. organist Dolinšek v Guštanju, piskrovež Štrmencelj g. abiturijent Rado Podlesnik, urar Zajec g. fil. Fr. Kotnik, gostilničar Jarm g. abiturijent Janko Kotnik, njegova žena gđ. Minka Kotnik, sodnik g. iur. Rafko Petrič, sodnijski sluga L. Abraham, strežnik g. Gradišnik. Igra je dobro uspela. Veliko smeha sta posebno vzbudila Štrmencelj, krojač Iglač in sodnijski sluga. Vsem, ki so pripomogli, da sta se zborovanje in veselica dobro obnesla, pristrčna hvala!

Prevalje. (Nesreča.) Pri zadnjem velikem deževju je zginila 16letna hči Legatova. Našli so jo dne 24. t. m. v fužinskem jezu mrtvo. — Na Plati se je zastrupil otrok s tem, da je jedel takozvane „pasje črešnje“ in umrl.

Guštanj. (Poroki.) V nedeljo, dne 16. t. m., se je poročila gđ. L. Brundula, trgovčeva hči, z gosp. Leinmüllerjem, uradnikom južne železnice v Spodnjem Dravogradu. V pondeljek, dne 17. t. m., pa se je poročila gđ. Gusti Kleinscher z g. Markovcem, rudarskim uradnikom v Črni.

Guštanj. Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda se dobivajo v Guštanju v trgovini g. Rud. Brundule. Istotam se dobiva tudi Ciril-Methodova kava.

Iz Trsta se nam piše: Pripeljali so se preteklo soboto s posebnim vlakom iz Beljaka Korošci mešane narodnosti in tako dospeli kot gosti k nam v Trst. Nosili so vsi izletniki kakor tudi ženske na prsih pripet frankfurtarski trak kot znamenje, da so „tajče von Karntn“. Ob tej priliki sem zopet videl, kakšni so naši Korošci. Korakal sem po neki ulici in zaslišal kričanje, hajl — h-a-a-j-l! Vprašam nekega gospoda, kaj se je pripetilo ali za kaj se gre in kdo so ti kričači. Odgovoril je na kratko: „Saima tajče aus Karntn, homr an Ausflug gmocht doher und haint is do drin Lidrtoff!“ Ker sem iz istega kraja doma in mnogo teh hajlovcev osebno poznam, me je obšla silna radovednost, in vstopil sem v ono dvorano. O jej! Kdo bi si mislil, da niso to Nemci. In vendar so bili samo tisti trgovci, trgovski sotrudniki in gostilničarji iz Beljaka in okolice, nekaj tudi iz Rožne in Zilske doline, kateri živijo izključno le od ubogega, globoko spavajočega slovenskega kmeta. Bili so to večinoma sinovi majke Slave in so se tako nesramno pokazali kot sovražnike svojega naroda! Fej! — Naenkrat nastopi eden teh fanatikov in začne klobasariti: „Edles Herrenvolk! Zur Herrschaft müssen wir gelangen! Deutsch von Belt bis an die Adria itd.“, nakar je sledilo grozno tulenje in kriči hajl, hajl und Sieg! Potem je nastopilo trgovsko pevsko društvo iz Beljaka s 23 pevci, med katerimi je bilo meni dobro znanih Slovencev 18, reci o se m n a j s t. Zapeli so: „Deutschland über alles“ — „Bismarklied“ in še druge. Čudno, in še jih podpira avstrijska vlada, in v nezavednosti jim nosijo naši kmetje krvavo

zaslužene krajcarje. Ker je trajalo to divje vpitje (ne morem se drugače izraziti) le predolgo, sem žalosten odšel in silna bolest me je obšla, ko sem odhajal od teh naših slovenskih rojakov iz lepe Koroške. In ti ljudje hodijo kazat javno svojo zaslepljenost v Trst, kjer biva nad 70.000 Slovencev. To je res žalostno! Tukaj bivajoči koroški Slovenci smo si zato postavili cilj, da prej ko mogoče popihamo tja gor v našo domovino, kjer nas je rodila slovenska mati, in začnemo zbujati naše zaspane rojake. Braniti hočemo svoj narod na Koroškem in vse žrtvovati zanj, če nas to stane tudi našo srčno kri!

„Nimrod.“

Slovensko akad. fer. društvo „Gorotan“.

V pojasnilo.

Znano je, v kako neugodnih razmerah živi slovenski koroški dijak; znano pa je tudi, kako težavno je narodno delovanje na Koroškem za vsakega, ni čuda torej, da še posebno za dijaka. Ali dijaštvo si je vzlic vsem zaprekam in nepriklamnostem svoje dolžnosti, da doprinese kolikor mogoče k povzdigi narodne omike in izobrazbe. Delovalo je dijaštvo v tem smislu že od ustanovitve ferijalnega društva „Gorotan“. Postavilo pa si je posebej še za nalogo, da goji prav skrbno medsebojno spoznavanje dijaštva samega, posebno pa dijaške mladine, da jo s tem odtegne neugodnemu vplivu slovenski vzgoji kvarljivih šol in za razvijajočega se dijaka toliko vabljenega družabnega življenja nemškega dijaštva.

To delovanje je bilo deloma le v glavnih obrisih objavljeno, deloma pa sploh ni prišlo v širšo javnost, ker se članom „Gorotana“ ne gre toliko za renome, kakor pa za resnični uspeh truda. Ta skromnost pa se je vzela za povod, da se je narodnemu dijaštvu, zbranemu v „Gorotanu“, predbacivala lenost; očitalo se mu je, da ne pride preko občenega zbora do druge delavnosti in da se zanima za vse druge stvari, samo za narodnost ne. Tem kritikom bi se lahko odgovorilo, da naj nas sodi le oni, ki se je o naših razmerah in našem delovanju dobro informiral in ki more pokazati na boljše uspehe lastnega delovanja pri enakih razmerah. Ali vendar hočemo objaviti na kratko letošnje delovanje našega društva, da ne bo izpostavljeno krivi sodbi slovenskega naroda na Koroškem, ki je morda vzrok dosedanje ravnodušnosti napram njemu.

Pred vsem so koroški dijaki izprevideli, da so zapreke (denarne, krajevne) zanje skoro nepremagljive, da bi prirejali javne shode in veselice v večjem obsegu. Vendar pa so priredili vsako leto od obstanka društva in tudi letos večji ljudski shod z veselico (igro „doktor Hribar“). Tem pogostejše pa so člani društva nastopili pri javnih shodih in ob drugih prilikah kot govorniki, ali pa s svojo neustrašljivostjo bodrili Slovence k samozavesti. Odveč bi bilo naštevati vse one shode in veselice, ki so se ravno po požrtvovalnosti in sodelovanju „Gorotancev“ dobro obnesle in dosegle lepih uspehov. Ta neustrašljivost jim je nakopala divje sovraštvo nasprotnikov, ki so jih potem zahrbtno in javno, pisмено in ustmeno blatili in jim kolikor mogoče škodovali. S kakšnimi nasprotniki pa imamo opraviti, to naj dokaže par slučajev: slovenskega koroškega dijaka so prav nesramno napadli nemški listi, da hujska ljudi v vasi, iz katere je bil že celih štirinajst dni proč in tisti čas 400 km oddaljen; mirne slovenske akademike so večkrat v temni noči zahrbtno in prav barbarsko napadli fanatizirani nemčurji s kamenjem. Pa to še ni najhujše! Navedli bi lahko slučajev, da se je koroški dijak zaradi svojega slovenskega prepričanja hudo sprl i s sorodniki, da, celo s stariši, in pri tem trpel gmotno in na ugledu. Tako roma tak koroški dijak prav kakor deseti brat po svetu, vsepovsod zatiran, doma in na vsučilišču, in niti med svojci ne najde onega pristranskega sprejema in tople ljubezni, ki je je toliko željen. V zahvalo za ves njegov požrtvovalni trud in njegovo neustrašljivost pa se mu še očita brezbriznost, lenoba in kdo ve kaj še! In vse to zaradi tega, ker ni udaril na bobneči zvon samohvale!

Le z velikim samozatajevanjem je vse to opazoval in prenašal slovenski koroški dijak in z neupogljivo vztrajnostjo izvrševal i nadalje nalogo predstraže pri narodnem delovanju, čeprav je pri tem trpel gmotno, na ugledu in na času. Kdor zasleduje živahno narodno gibanje v krajih, kjer prebivajo dijaki, kdor gleda, da vzdržuje tuptam le neumorno delovanje dijaka takorekoč občno v slovenskih rokah, da dijak vzbuja društva v življenje in ista preosnavlja, ta bi mu prisodil

pač večjega uvaževanja. In, ali bi se delovanje in veselje do dela ne podvojilo, ko bi dijak ne zadel vedno ob prazne predsodke nekaterih slojev?

To bi bilo torej delovanje za povzdigo narodnega čuta med Korošci.

Toda delo bi bilo le polovično, ko bi mislili samo na sedanost in ne skrbeli tudi za bodočnost. Tudi v tem oziru je akademično dijaštvo storilo vse, kar se more in sme od njega pričakovati. Skrbelo je po svojih močeh za številan naraščaj zavedne dijaške mladine in pripravljalo in vzgajalo je isto za odgovorno poznejšo nalogo. Inteligenca je duša narodnemu telesu, če je ta dobra in v vsakem oziru na mestu, potem tudi celo telo uspešno deluje; zato pa je treba zgodnje in temeljite priprave. V to svrhu je slovensko akad. fer. društvo „Gorotan“ priredilo v letošnjih počitnicah četvero prijateljskih sestankov v manjšem obsegu, da se jih je moglo udeležiti čim največ dijakov dotičnega okraja. Na teh v prvi vrsti srednješolskemu dijaštvu namenjenih sestankih, ki so bili vsi nad pričakovanje dobro obiskani, so se dijaki medsebojno navduševali k vztrajnemu delovanju, informirali se o študijah itd. Mlajše tovariše pa so upeljevali akademiki s poučnimi predavanji v resnejše razprave, o katerih se je vedno razpredla živahna debata. Razpravljale pa so se na sestankih v Glinjah in Borovljah za rožanske, v Dobu in Velikovicu za podjunske dijake prilično sledeče snovi: Boj Slovencev za obstanek (zgodovinsko); volilna reforma; nova železnica in nje pomen za slovenski Rož; pomen gospodarske izobrazbe; vera in narodnost v zgodovinskem oziru; Ljudovit Gaj in njega pomen za slovensko slovstvo; narodne pesmi in njih napevi; o vzajemnosti akademikov in srednješolcev; naloge slovenskega dijaka v počitnicah; o pripravi za počitniško delovanje itd.

To bi bila torej letošnja naša izpoved pred slovensko javnostjo. Upamo, da se bo naše čisto in nesebično stremenje za narodno stvar v prihodnje boljše umevalo in cenilo.

Kar se pa tiče našega stališča, in ravno zaradi tega so razširjeni menda poglavitni predsodki proti nam, naj opozarjamo na besede v 43. številki lanskega „Mira“, kjer se razpravlja o razmerju slovenskih akademikov in slovenske koroške inteligence. Te besede bi se neizpremenjene lahko zapisale še danes. Tam obrazložene razmere se niso predručile, niti mi nimamo povoda od svojih načel kaj izpremeniti. Ponavljamo klic po tesnejši združitvi vseh sil, delujočih za narodov blagor. Če se nas pa še nadalje iz praznih predsodkov ostentativno prezira, tako da naše popolnoma izolirano delovanje ne pride do one veljave, ki bi jo imelo v skupnosti, potem naj se nikdo ne čudi, ako zaidemo — po sodbi nekaterih — na stranpotja, ko nam niste ponudili složne roke skupnega delovanja, po kateri smo segali!

Za slovensko akademično ferijalno društvo „Gorotan“:

Rafko Petrič, tč. predsednik.

Josip Wieser, tč. tajnik.

Društveno gibanje.

Izobraževalno društvo Rožek napravi v nedeljo 30. t. m. ob 4. uri popoldne javni shod v Spod. Borovljah pri „Raušu“. Po govorih bo prosta zabava s petjem, tamburanjem in igro: „Ne kliči vraga“. — V slučaju dežja shoda več ne bo. Odbor.

Dobrlavas. V nedeljo, dne 30. septembra priredi izobraževalno društvo v društvenih prostorih mesečno zborovanje s predavanji in petjem. Člani in prijatelji društva pridite polnoštevilno! Odbor.

Švabek. V nedeljo, dne 30. t. m., ob 3. uri popoldne se vrši v Švabeku pri Luknerju zborovanje Ciril in Metodove podružnice za Suho in okolico z veselico, pri kateri igrajo šmihelski igralci igro „Trije tički“. Vstopnina 10 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Tisoči priznanj potrjujejo

da najboljše in najcenejše dobavlja

cerkvene paramente in oprave

neprekosno že 95 let stara tvrdka

Josip Neškudla

e. in kr. dvorni dobavitelj in tvornikar

Jabloné nad Orlicí, št. 86, pošta istotam Češko.

Prosi se natančnega naslova.

Ilustrovani ceniki, proračuni, izberki poštnine prosto

Književnost in umetnost.

Trgovski koledar za leto 1907 v žepnem formatu izda „Slovensko trgovsko društvo Merkur“. Koledar bode imel poleg kalendara in listov za dnevne biležke kaj mnogovrstno vsebino, izbrano s posebnim ozirom na trgovske in obrtne potrebe. Koledar bode prav lično opremljen, risbo za načelno stran je izdelal akad. slikar gosp. Maksim Gaspari. Cena koledarju je 1 krona, po pošti 10 vinarjev več. Koledar se naroča neposredno pri društvu. Slovenski trgovci, trgovski sotrudniki in slovenski obrtniki segajte pridno po tem koledarju, ki se prodaja v korist „Trgovskemu domu“.

Ravnokar je izšel nov natis:

Miklova Zala.

Povest iz turških časov.

Spisal **dr. Jakob Sket.**

Tretja izdaja.

Izdala in založila **Družba sv. Mohorja v Celovcu.**

Cena: Mehko vezan 80 vin., za ude 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Izjava.

Jaz podpisani **Simon Sebunk** p. d. **Goričnik** v Ločah sem dne 14. septembra t. l. v gostilni g. Valentina Aicholzer v Ločah, gospoda Valentina Jug, zastopnika zavarovalne družbe „Croatia“, popolnoma brez poudara na občutljiv način na časti razžalil. Vsled tožbe gosp. Juga preklicujem dotične žaljive besede ter prosim g. Juga odpuščenja.

Simon Sebunk.

Služba cerkovnika in organista

v **Škofičah** je razpisana. Dohodki so: Stanovanje s 3 sobami, kuhinjo in kletjo, skedenj s hlevom. — Plača: Letne gotovine iz cerkvenega premoženja 50 kron; letne gotovine od ustanov 40 kron; različni dohodki od sv. maš, pogrebcev (v l. 1905) 157 kron; kolektura: 1 kopa 32 snop. pšenice, 10 kop 10 snop. rži, 3 birne ajde; polja in travnikov je 3 orale, 720 sežnjev. Prosilec mora biti zmožen voditi v petju pevsko društvo. Službo odda župni urad v Škofičah.

Pozor! — Čitaj! — Pozor!

Pakraške

želodčne kapljice.

Staro znano izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih — posebno se priporoča — pri zaprtju in zapeki napihnenju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosegljivo sredstvo za dobro prebavo.

Delovanje izvrstno, uspeh gotov.

Cena 12 stekleničicam (1 tucat) 5 K franko na vsako pošto s povzetjem ali če se denar pošlje naprej.

Manj kot 12 stekleničic se ne pošilja.

Prosi se, da se naročuje samo naravnost pri

P. JURIŠIĆU, lekarnarju v Pakracu št. 58 (Slavonija).

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu** (zadrugi) v **Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej fino staro in novo namizno vino po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, pinela po 50 K, stari beli burgundec po 60 K ter stara butelska vina.

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoč domačih in inozemskih zdravnikov.

moka za otroke

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Na prodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. Kufeke, Dunaj I. in Berg-dorf-Hamburg.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v 'Národní šoli'

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 15. oktobra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Zalogo najfinejšega dvojno čiščenega

aparata - olja za večno luč

in v to svrhu rabljivih

Guillon stenjev

kakor tudi fino kakovost

kadila

priporoča najceneje

Albin Novak,

trgovec v Sinčivasi. (Koroško.)

Razpošilja se tudi po železnici.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je

Thierrjev balsam

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslaven neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatihih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierrjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poškodbe, ture in uljese vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Knjizico s tisoči zahvalnih pism zastopj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

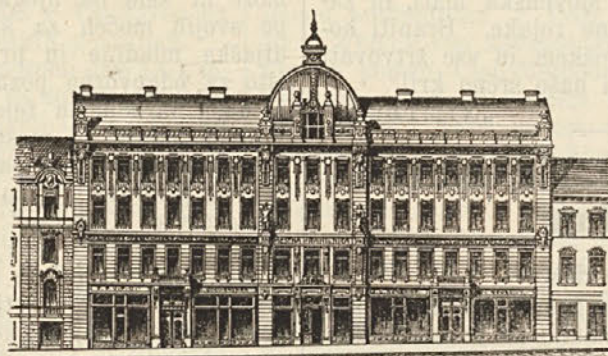
Služba organista in mežnarja

v Vetrinju pri Celovcu se odda od 1. vinotoka t. l. Zaslužek okoli 600 kron na leto in prosto stanovanje. Prosilci naj blagovolijo osebno se oglasiti pri župnem uradu Vetrinju.

Stanje

hranilnih vlog:

22,000.000 kron.

Rezervni

zaklad:

nad 760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisk in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki in rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki sastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Služba cerkovnika in organista

v Žabnicah in na sv. Višarjih se do novega leta odda. Plača: K 1326-24 v gotovini, prosto stanovanje v posebni hiši z vrtom, servitut za kurjavo in štola. Natančneje pri osebni predstavi. Prosilci naj vložijo svojo, s pričevali podprto prošnjo do 1. novembra t. l.

Župništvo v Žabnicah, 20. septembra 1906.

Dr. Jan. Amschl,
župnik.

Učenec

z dobrimi spričevali, zmožen za trgovino mešanega blaga, se takoj sprejme v trgovini Josipa Renko v Borovljah, Koroško.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavetkov itd. po najnižjih cenah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 2,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitniške kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.